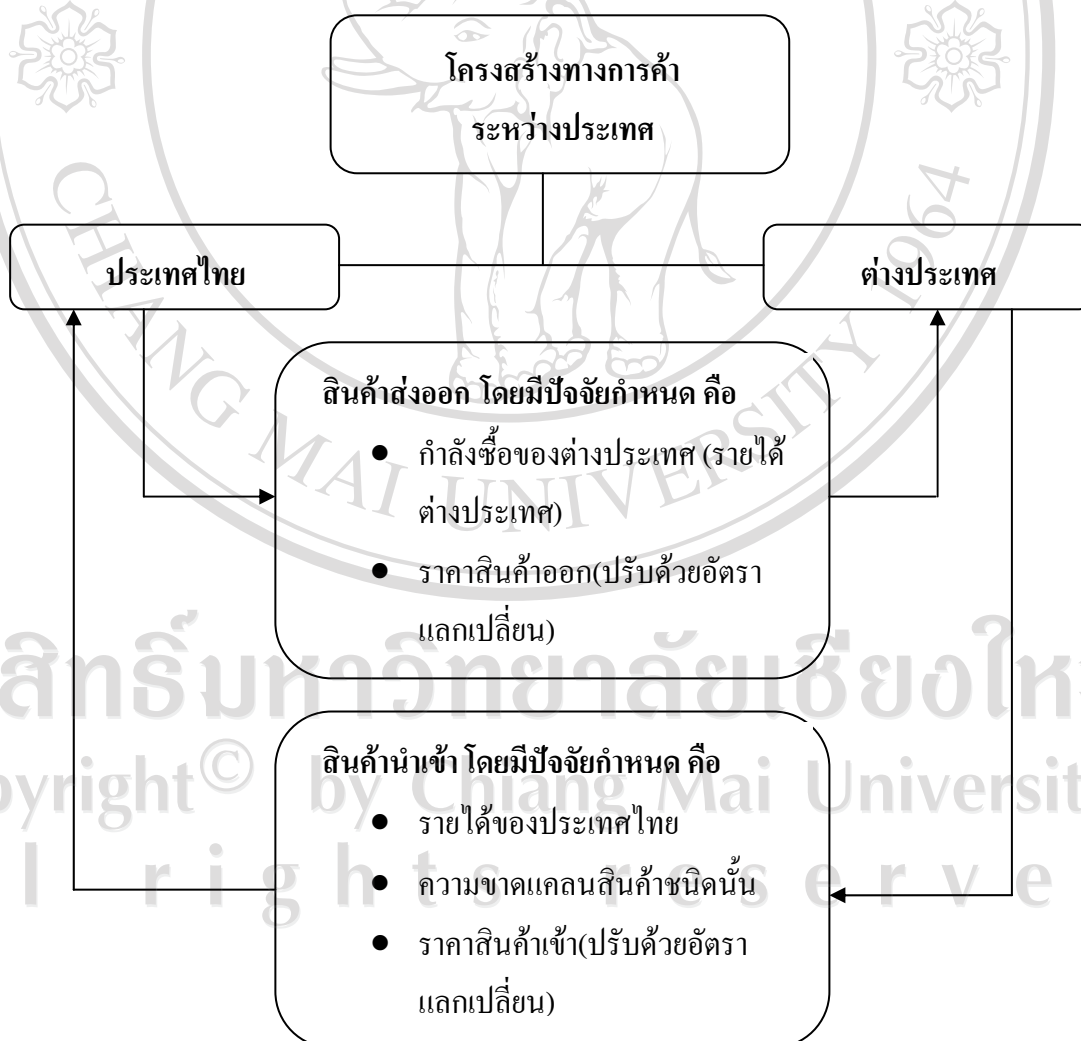

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในบทนี้เป็นการอธิบายเกี่ยวกับการส่งออก และการนำเข้าสินค้าเกษตรของประเทศไทย โดยศึกษาจากการวิเคราะห์โครงสร้างทางการค้าของสินค้าเกษตรของประเทศไทย และปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตร โดยมีขั้นตอนการศึกษาดังต่อไปนี้.

3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

โครงสร้างทางการค้าระหว่างประเทศของไทยสามารถแบ่งออกเป็นสินค้าออก และสินค้าเข้า โดยอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. สินค้าออก ประเทศไทยมีการส่งสินค้าออกไปต่างประเทศได้ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านกำลังซื้อของแต่ละประเทศ หรือรายได้ของแต่ละประเทศว่ามีมากน้อยเพียงใด ถ้าต่างประเทศมีกำลังซื้อสูง ประเทศไทยก็จะมีการส่งสินค้าออกได้มาก ในทางกลับกัน ถ้าต่างประเทศมีกำลังซื้อต่ำ ก็จะส่งผลให้การส่งสินค้าออกของประเทศไทยลดลง ปัจจัยของราคาสินค้าออกปรับตัวอัตราแลกเปลี่ยน ถ้าราคาสินค้าออกลดลง ต่างประเทศก็จะซื้อสินค้าออกมากขึ้น แต่ถ้าราคาสินค้าออกสูงขึ้น ต่างประเทศก็จะซื้อสินค้าน้อยลง ส่งผลให้การส่งสินค้าออกของประเทศไทยลดลงเช่นกัน

2. สินค้าเข้า ในกรณีที่ประเทศไทยมีความจำเป็นต้องนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ เนื่องจากความขาดแคลนของสินค้าชนิดนั้น ซึ่งประเทศไทยไม่สามารถผลิตได้เอง หรือผลิตได้ไม่เพียงพอ กับความต้องการภายในประเทศ ซึ่งการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศนั้น อาจมีปัจจัยต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย อาทิ รายได้ของประเทศไทย มีมากหรือน้อย และสินค้าที่นำเข้านั้นมีความจำเป็นมากหรือไม่ ถ้ารายได้ของประเทศไทยมาก การนำเข้าสินค้าจะมาก หรือถ้ารายได้ของประเทศไทยน้อย ส่งผลให้การนำเข้าสินค้าน้อย ทางด้านปัจจัยราคาปรับตัวอัตราแลกเปลี่ยน ถ้าราคาสินค้านำเข้าสูงขึ้น ประเทศไทยจะนำเข้าลดลง หรือถ้าราคาสินค้านำเข้าลดลง ประเทศไทยจะนำเข้าเพิ่มขึ้น

3.2 วิธีการศึกษาและแบบจำลอง

ในการศึกษานี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างทางการค้าของสินค้าเกษตรส่งออก และสินค้านำเข้าของประเทศไทย อันได้แก่ ยางพารา(HS101090000) ข้าว(HS101010000) ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง(HS101040000) พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช(HS302000000) ทุเรียน(HS318010000) และสัตว์น้ำสดแช่เย็นแช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป(HS301000000) ตามลำดับ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

3.2.1 สินค้าส่งออก มีประเด็นทางการศึกษา ดังนี้

- 1) พื้นที่เพาะปลูก และผลผลิต
- 2) ช่วงเวลาที่มีการส่งออก
- 3) การตลาด
- 4) ขั้นตอนการส่งออกสินค้า
- 5) สถานการณ์ในปัจจุบัน
- 6) ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออก โดยมีแบบจำลอง ดังนี้

$$QX_{it}^j = f(PE_{it}^j, Y_{it}^j)$$

โดยกำหนดให้

QX_{it}^j = ปริมาณสินค้าเกษตรที่ i (บาท) ของประเทศไทยส่งออกไปยังประเทศ j ในช่วงเวลา t (ปรับด้วยมูลค่าสินค้าเกษตรที่ i)

PE_{it}^j = ราคาส่งออกของสินค้าเกษตรที่ i ในช่วงเวลา t (ปรับด้วยอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศที่ j)

Y_{it}^j = รายได้ประชาชาติของประเทศ j ในช่วงเวลา t

สมมติฐาน

$$QX_{it}^j = a + bPE_{it}^j + cY_{it}^j$$

สมการการส่งออก

1. ปริมาณการส่งสินค้าออกจะมากขึ้นหรือน้อยขึ้นอยู่กับราคาสินค้าออกในต่างประเทศ โดยที่ถ้าราคาสินค้าส่งออกของไทยสูงขึ้น ปริมาณการส่งออกจะลดลง
2. ระดับรายได้ประชาชาติของต่างประเทศเพิ่มขึ้น ปริมาณการส่งออกจะเพิ่มขึ้น

3.2.2 สินค้านำเข้า มีประเด็นทางการศึกษา ดังนี้

- 1) ผลผลิต
- 2) ช่วงเวลาที่มีการนำเข้า
- 3) ขั้นตอนการนำเข้า
- 4) สถานการณ์ในปัจจุบัน
- 5) ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเข้า โดยมีแบบจำลอง ดังนี้

$$QM_{it}^j = f(PE_{it}^j, Y_{TH,it})$$

โดยกำหนดให้

QM_{it}^j = ปริมาณสินค้าเกษตรที่ i (บาท) ของประเทศไทยนำเข้าจากประเทศ j
ในช่วงเวลา t (ปรับด้วยมูลค่าสินค้าเกษตรที่ i)

PE_{it}^j = ราคานำเข้าจากต่างประเทศของสินค้าเกษตรที่ i ในช่วงเวลา t
(ปรับด้วยอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศที่ j)

$Y_{TH,it}$ = รายได้ประชาชาติของประเทศไทย ในช่วงเวลา t

สมมติฐาน

$$QM_{it}^j = a + bPE_{it}^j + cY_{TH,it} \quad \text{สมการการนำเข้า}$$

1. ปริมาณการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับราคาสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ โดยที่ถ้าราคาสินค้านำเข้าจากต่างประเทศลดลง ปริมาณการนำเข้าจะเพิ่มขึ้น
2. ระดับรายได้ประชาชาติในประเทศเพิ่มขึ้น ปริมาณการนำเข้าจะเพิ่มขึ้น

3.3 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ซึ่งมาจากรายงานสถิติการค้าสินค้าเกษตรไทยกับต่างประเทศ (กระทรวงพาณิชย์) รายงานปริมาณของการส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตรของไทยจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมศุลกากร และธนาคารแห่งประเทศไทย โดยข้อมูลเป็นรายไตรมาสครอบคลุมตั้งแต่เดือนมกราคมปี พ.ศ. 2545 - เดือนธันวาคมปี พ.ศ. 2553 จำนวน 36 หน่วย

3.4 วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วย ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์ปัจจัยโดยวิธีการวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis)